Gemeente Wassenaar

VOORBLAD Voorstel aan de Raad

Zaaknummer:	Z/25/095842
Datum collegebesluit:	dinsdag 19 augustus 2025
Datum commissievergadering:	maandag 8 september 2025
Datum raadsvergadering:	dinsdag 23 september 2025
Soort Voorstel:	Adviesnota
Onderwerp:	Participatieproces Omgevingsvisie Wassenaar
Portefeuillehouder:	Wethouder Koetsier
Programma:	P4 Fysieke leefomgeving
Kernboodschap:	De Omgevingswet verplicht gemeenten om een Omgevingsvisie vast te stellen. Om dit te realiseren stelt het college aan de raad voor, om de Startnotitie Omgevingsvisie Fase 2 vast te stellen. Deze startnotitie beschrijft de procedure en de kaders voor het proces tot aan het opstellen van de Omgevingsvisie. In de startnotitie wordt in het bijzonder aandacht besteed aan het uitgebreide participatieproces, om zo een goede basis te bieden voor besluitvorming
Bijlagen:	Startnotitie opstellen Omgevingsvisie Wassenaar
Stukken ter inzage:	Nee
Beslispunten:	1. De startnotitie Omgevingsvisie fase 2 vast te stellen voor: *a: participatiefase* *b: ambitiefase* *c: ontwerp Omgevingsvisie* *d: definitieve Omgevingsvisie*
Relatie met:	☒Amendement/motie: over de totstandkoming van een Omgevingsvisie, motie 316 d.d. 5-11-24

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp
Startnotitie opstellen Omgevingsvisie Wassenaar

Inleiding

Op grond van de Omgevingswet moet de gemeente Wassenaar vóór 1 januari 2027 een Omgevingsvisie vaststellen. Daarom is in 2023 begonnen met de eerste fase van het traject Omgevingsvisie. In mei 2023 heeft het college de raad met het 'Spoorboekje Omgevingswet mei 2023" geïnformeerd over de gefaseerde opstelling van de Omgevingsvisie. Inmiddels is er een voorstudie gedaan in de vorm van de "Eerste Proeve" Omgevingsvisie. Deze "Eerste Proeve" is ter kennisname gedeeld met de raad, in de raadsinformatiebrief van 12 mei 2025. De "Eerste Proeve" is géén concept of ontwerp-Omgevingsvisie, maar een Voorstudie concept Omgevingsvisie. In de 1e proeve zijn 6 thema's opgenomen, aansluitend bij de andere visies binnen de gemeente zoals de Economische visie en de Woonzorgvisie, die richting geven aan het vervolgproces. Het betreft thema's die over het algemeen in Omgevingsvisies worden gebruikt, en als werkthema's worden toegepast. Het gaat om de volgende thema's:

1. Waardevol groen, erfgoed en klimaatadaptief
2. Leefbaar en aantrekkelijk wonen
3. Economisch vitaal
4. Bereikbaarheid en toegankelijk
5. Gezond en veilig
6. Duurzaam en energieneutraal

In deze startnotitie wordt geschetst welke stappen in deze tweede fase worden doorlopen om uiteindelijk tot een volwaardige omgevingsvisie te komen. Deze startnotitie gaat in op de kaders, de aanpak en de procedure, om te komen tot een ambitiedocument. Dit document vormt de basis voor het opstellen van een Omgevingsvisie voor Wassenaar. Als eerste zal een uitgebreid participatietraject worden opgestart, waarna een participatiedocument zal worden opgeleverd. Op basis van het participatiedocument, zal een ambitiedocument worden opgesteld. In het ambitiedocument worden de diverse keuzes aan de raad voorgelegd. Na vaststelling van het ambitiedocument zal het (ontwerp) omgevingsvisie verder worden uitgewerkt.

Beoogd effect

Met het vaststellen van de Omgevingsvisie, wordt voldaan aan de wettelijke verplichting vanuit de Omgevingswet. Daarbij biedt de Omgevingsvisie een actueel beleidskader voor de ruimtelijke ontwikkeling binnen de gemeente. Door het toepassen van de verplichte participatie is er draagvlak gecreëerd ten behoeve van de Omgevingsvisie.

Argumenten

1.1. Het participatieproces draagt bij aan de maatschappelijke doelen volgens de Omgevingswet

De Omgevingsvisie nodig is voor het toetsen van projecten en het verlenen van vergunningen. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de doelstellingen van de Omgevingswet. Het betreft het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van de brede maatschappelijke behoeften.

1.2. De startnotitie is de uitwerking van het Spoorboekje volgens het college besluit van 3 maart 2020

Elke gemeente een omgevingsvisie zal moeten vaststellen volgens de Omgevingswet. De startnotitie vormt de basis voor de verder uitwerking van de Omgevingsvisie voor de tweede fase. Het Spoorboekje vormt de basis voor de verdere uitwerking van de tweede fase. Inmiddels zijn er nieuwe inzichten, ervaringen en ontwikkelingen ontstaan over de Omgevingswet. Deze zijn in de startnotitie vertaald naar een aangepast participatieproces.

1.3. De participatie is een verplicht onderdeel volgens de Omgevingswet en levert een bijdrage aan het draagvlak voor de Omgevingsvisie

Het samenstellen van de Omgevingsvisie zal gemeentebreed worden aangepakt. Aan de hand van deze startnotitie voor de Omgevingsvisie, zal een participatietraject worden gestart. Met behulp van het participatiekompas en ervaringen van de Noordrand, gaan bewoners meedenken (activiteit 2 volgens het participatiekompas). Op participatieniveau worden bewoners zeer actief betrokken bij de voorbereiding van de visie, en worden ze meegenomen in de beeldvorming van de visie. De raad wordt over het participatiedocument geïnformeerd.

1.4. Het ambitiedocument geeft richting aan de verdere uitwerking van de omgevingsvisie

Na het vastleggen van het participatiedocument zal het ambitiedocument worden opgesteld. Hierin worden onderwerpen uit het participatiedocument, aan de hand van thema's en keuzes, geclassificeerd en verder uitgewerkt. In het ambitiedocument zal aan de hand van scenario's en keuzes, een visie worden gegeven voor het opstellen van het nieuwe beleid, voortbordurend op de lijn die is uitgezet in de 'Eerste proeve. Het ambitiedocument zal ter beoordeling aan de raad worden voorgelegd. Vervolgens zal de ontwerp Omgevingsvisie worden opgesteld, en zal ter beoordeling aan de raad worden voorgelegd. Na de beoordeling van de ontwerp Omgevingsvisie door de raad zal deze ter inzage worden gelegd.

Planning vaststelling Omgevingsvisie

1	Participatiedocument	oktober 2025 – oktober 2026
2	Ambitiedocument	oktober 2026 – maart 2027
3	Ontwerp Omgevingsvisie, terinzagelegging	maart 2027 – september 2027
4	Vaststelling Omgevingsvisie	oktober 2027 – december 2027

Planning participatieproces

	Periode:	Activiteit:
1	September/oktober 2025	Uitzetten enquête Wekelijkse peilingen over een periode van 4 weken. De enquête wordt in twee delen uitgezet waarbij er enerzijds brede input opgehaald wordt rondom de Omgevingsvisie en anderzijds meer gespecifieerde input aan de hand van de zes thema's. De opbrengst van de enquête dient als input voor de themasessies.
2	April/mei 2026	Themasessie bewoners Themasessie belanghebbenden De themasessies worden ingericht aan de hand van de zes thema's.
3	Mei/juni 2026	Themasessie college Themasessie raad
4	Juni 2026	Werkateliers. Hierin wordt verdiepend ingegaan op de zes thema's.
5	Augustus 2026	Locatiebezoeken
6	September 2026	Opstellen participatiedocument
7	Oktober 2026	Terugkoppeling participatiedocument

Kanttekeningen

1.1. De Omgevingsvisie wordt na 1 januari 2027 vastgesteld

Volgens de Omgevingswet dient elke gemeente vóór 1 januari 2027 een omgevingsvisie te hebben vastgesteld, die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet. Volgens de huidige planning wordt de Omgevingsvisie begin 2028 door de raad vastgesteld. In de fasering is het noodzakelijk voldoende tijd te reserveren voor het participatieproces, de oplevering van het ambitiedocument en wettelijke termijnen. Het later vaststellen van de Omgevingsvisie (na 1 januari 2027) levert in de praktijk naar verwachting geen noemenswaardige knelpunten op omdat de huidige structuurvisie van toepassing blijft. Volgens de huidige planning zal wel eind 2027 de ontwerp Omgevingsvisie worden vastgesteld.

1.2. Het leveren van een bijdrage aan het draagvlak vanuit de samenleving

Vanwege het brede spectrum aan thema's in de Omgevingsvisie, is het de kunst om een representatieve vertegenwoordiging van de bewoners in Wassenaar te bereiken. Denk hierbij aan een evenredige vertegenwoordiging qua leeftijd, buurt, achtergrond, etc.

Bewoners dienen te worden uitgedaagd om hun wensen en ideeën kenbaar te maken. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het draagvlak vanuit de samenleving, en dus ook aan de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Daarom zal er een uitgebreide participatie worden georganiseerd om hier verder vorm aan te geven.

a. Aanbevelingen rapportage RHDHV worden meegenomen in het ambitiedocument

In januari 2025 heeft het adviesbureau Royal HaskoningDHV (RHDHV) een rapportage geleverd "Toets beleidsneutrale overgang van concept Omgevingsvisie Wassenaar". Hierin zijn diverse aanbevelingen aangegeven over de omzetting van de Structuurvisie naar de Omgevingsvisie,

eerste proeve. Deze rapportage is ter kennisname gedeeld met de raad, in de raadsinformatiebrief van 12 mei 2025.

De onderwerpen die in de toelichtingen door RHDHV worden aangegeven, hebben betrekking op bevoegdheden van de raad. Deze komen ook ter sprake tijdens het participatieproces. Na de participatie worden ook de aanbevelingen van RHDHV verder meegenomen in de ambitiefase. In het ambitiedocument worden scenario's uitgewerkt die aan de raad zullen worden voorgelegd.

In de rapportage van RHDHV wordt geconcludeerd dat de eerste vier thema's beleidsneutraal zijn overgenomen. Ten aanzien van de laatste twee thema's (duurzaam en energieneutraal + gezond en veilig) wordt geconcludeerd dat er een aantal onderwerpen ontbreekt. Deze onderwerpen worden meegenomen in het ambitiedocument. Daarnaast kan er van een aantal teksten niet worden herleid, welke bronbestanden hieraan gekoppeld zijn. In het ambitiedocument zullen de bronbestanden worden gekoppeld. Het ambitiedocument zal worden voorgelegd aan de raad.

Uitvoering: Financiën

De activiteiten vallen binnen de begroting van de kostenplaats Ruimtelijke Ordening, waarop een bedrag van € 125.000 is geraamd voor de startnotitie opstellen Omgevingsvisie Wassenaar. De kosten voor het opstellen van het participatiedocument worden geraamd op € 45.000. Het resterende budget is nodig voor het opstellen van het ambitiedocument, het ontwerpen van de Omgevingsvisie en de vaststelling van de Omgevingsvisie.

Uitvoering: Juridisch kader

Bevoegdheid

Artikel 3.1 t/m 3.3 van de Omgevingswet biedt de juridische grondslag voor de Omgevingsvisie. Op grond van deze bepalingen zijn gemeenten verplicht om één Omgevingsvisie vast te stellen en is de raad bevoegd gezag. Het college van B&W bereidt deze besluitvorming voor op grond van artikel 160, lid 1, Gemeentewet.

Invoeringswet Omgevingswet

Artikel 4.9, lid 1, bepaalt dat de gemeente uiterlijk op 1 januari 2027 een omgevingsvisie moet hebben. De huidige structuurvisie blijft van kracht totdat de omgevingsvisie in werking is getreden (artikel 4.9 lid 3)

Participatie

De kaders voor participatie zijn vastgesteld in de Verordening Inwonersparticipatie gemeente Wassenaar 2021 en de 'Wet versterking participatie op decentraal niveau' die op 1 januari 2025 in werking is getreden. Op de voorbereiding van de omgevingsvisie is de algemene openbare voorbereidingsprocedure volgens afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht van kracht.

Publicatie

De Omgevingswet stelt eisen aan publicatie van de (ontwerp-)omgevingsvisie.

Uitvoering: Communicatie, Bekendmaking en Inwonersparticipatie

De startnotitie wordt als leidraad gebruikt voor de participatie. De communicatie over de diverse onderwerpen gaat via de bekende en minder bekende platforms, zoals de website en De Wassenaarse Krant enz. De bekendmaking gebeurt volgens de wettelijke eisen.

De participatie zal worden ingevuld door diverse vormen van participatie. Allereerst zal er een (digitale) enquête worden gehouden, waarmee met open vragen ideeën worden opgehaald. Daarnaast worden er themasessies gehouden, waarin aan de hand van stellingen discussies worden gehouden. Ook worden er inloopavonden gehouden waarin thema's worden voorgelegd en om feedback wordt gevraagd. Met een kleinere groep bewoners en belanghebbenden worden werkateliers georganiseerd om dieper op de zes thema's in te kunnen gaan. Alle reacties, ideeën en suggesties worden verzameld, geclassificeerd en uitgewerkt in een participatiedocument. Uiteindelijk worden de uitslagen van alle gremia teruggekoppeld naar alle diverse doelgroepen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. A.P.A. Oostermeijer,
loco-gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester